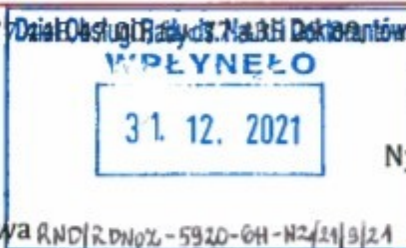

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 71 724 10 10, fax 71 724 10 11, e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

Prof.dr hab.n.med.i n.o zdr.
Elżbieta Grochowska-Niedworok
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
W Nysie
Wydział Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej

Nysa 31.12.2021r.

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO oraz OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO pt Wpływ wybranych zaburzeń psychicznych i czynników psychologicznych na przestrzeganie zaleceń dietetycznych u chorych na cukrzycę typu 2 dr n.o zdr. Mariusza Jaworskiego w związku z wnioskiem o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

I. Informacje ogólne o Kandydacie

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski ukończył studia pierwszego stopnia na kierunku dietetyka w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym w 2008 r. Następnie pogłębiał swoją wiedzę na studiach drugiego stopnia uzyskując tytuł zawodowy magistra dietetyki w 2010r. Równocześnie studiował w Uniwersytecie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego na kierunku psychologia by w 2012roku obronić z sukcesem pracę magisterską. Kolejny etap rozwoju naukowego dotyczył uzyskania stopnia doktora nauko zdrowiu w 2015 roku w II Wydziale Lekarskim Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na podstawie rozprawy doktorskiej „Analiza różnic w zakresie wybranych zmiennych osobowościowych i żywieniowych w grupie pacjentek z zaburzeniami odżywiania i kobiet nie wykazujących tych zaburzeń”. Od 2017r. jest pracownikiem badawczo-dydaktycznym w Zakładzie Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. O stałym poszerzaniu wiedzy z zakresu psychologii świadczą odbyta kursy i szkolenia potwierdzone dyplomami.

II. Ocena dorobku naukowego – badawczego

Całościowy dorobek naukowy to 99 publikacji (67 po doktoracie).
Impact factor sumaryczny: 48,530

Przed uzyskaniem stopnia doktora nauk o zdrowiu: 0
Po uzyskaniu stopnia doktora nauk o zdrowiu: 48,530

Punktacja wg MEiN sumaryczna: 1865pkt
Przed uzyskaniem stopnia doktora nauk o zdrowiu: 68pkt
Po uzyskaniu stopnia doktora nauk o zdrowiu: 1797pkt.

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 77 448 47 00; fax 77 435 29 89; e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

Liczba cytowań bez autocytowań wg Web of Science 20 wynosi 50

Indeks Hirscha: 4

Liczba cytowań bez autocytowań wg bazy Scopus wynosi 57

Indeks Hirscha: 4

Przedstawiony dorobek Kandydata w zakresie badań naukowych i ich upowszechnieniem świadczy o znaczącej aktywności naukowej, która koncentrowała się na problematyce nauk o zdrowiu i dotyczyła zagadnień związanych z żywieniem człowieka, analizie wzorców zachowań żywieniowych różnych grup społecznych.

W swoim dorobku ma również wyniki badań dotyczących szeroko pojętej promocji zdrowia. Ciekawe publikacje dotyczą oceny jakości życia pacjentów ze schorzeniami dermatologicznymi.

Habilitant podjął również badania nad promocją aktywności seniorów będąc wykonawcą polsko-norweskiego grantu PRACTA.

Edukacja medyczna to kolejny obszar działalności naukowej, którą Habilitant skierował do studentów kierunków medycznych i nauk o zdrowiu. Opracowania dostępne dla studentów stanowią ciekawy materiał edukacyjny. Zwłaszcza w kształtowaniu umiejętności przywódczych, komunikacyjnych.

Kandydat jest autorem/współautorem 14 rozdziałów w monografiach.

Wyniki swoich badań Habilitant prezentował na licznych konferencjach zagranicznych i krajowych, gdzie pełnił funkcje: keynote speaker, przewodniczącego sesji bądź prelegenta.

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski poszerzał swój warsztat badawczy odbywając staż w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego- Państwowym Zakładzie Higieny gdzie realizował zadania w Narodowym Centrum Edukacji Żywieniowej.

Ponadto odbył w wizyty studyjne w zagranicznych ośrodkach edukacyjnych (Helsinkach, Wiedniu, Groningenin, Murcji).

Kandydat był uczestnikiem trzech grantów międzynarodowych: PRACTA

(współwykonawca), SUPP (współwykonawca) oraz współwykonawca w polsko-hispańskim grantie dotyczącym opracowania strategii przeciwdziałania skutkom wpływu pandemii COVID-19 na proces kształcenia studentów pielęgniarstwa. Jednocześnie uczestniczył w realizacji 10 projektów finansowanych ze środków statutowych Uczelni.

Podsumowując wysoko oceniam dorobek naukowy dr n.o zdr. Mariusza Jaworskiego.

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski znacząco powiększył swój dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora nauk o zdrowiu. Należy podkreślić, że dorobek naukowy Kandydata do uzyskania stopnia doktora habilitowanego ma istotne znaczenie nie tylko dla rozwoju dyscypliny nauk o zdrowiu ale także wymiar użyteczny.

III. Ocena osiągnięcia naukowego

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski przygotował swoją rozprawę habilitacyjną jako cykl sześciu oryginalnych publikacji, których jest pierwszym autorem.

Pięć prac z tego monotematycznego cyklu zostały opublikowane w czasopismach o zasięgu międzynarodowym posiadających łączny współczynnik oddziaływania **9,101** oraz **255** punktów MEiN.

Głównym celem tych prac było określenie jak kształtuje się udział wybranych zaburzeń psychicznych i czynników psychologicznych na przestrzeganie zaleceń dietetycznych chorych na cukrzycę typu 2.

Cukrzyca typu drugiego należy do najczęściej występujących schorzeń dietozależnych, nazywana też przewlekłym niezakaźnym schorzeniem metabolicznym. Jak powszechne jest to schorzenie świadczy o tym liczba dorosłych osób chorych na cukrzycę na świecie wynosząca 463 mln. Jak oszacowano liczba dorosłych osób chorych na cukrzycę w Europie to 59,32 mln a w Polsce: 2,3446 mln. Prognozowana liczba dorosłych osób z cukrzycą na świecie w 2030 roku: 578 mln, w 2045 roku: 700 mln. Niepokoí fakt, że liczba niezdiagnozowanych osób z cukrzycą kształtuje się na poziomie 232 milionów (1 na 2). Liczba zgonów z powodu cukrzycy: 4,2 mln. Śmiertelność: szacuje się, że około 4,2 mln dorosłych w wieku 20-79 lat umarło w wyniku cukrzycy i jej powikłań w 2019 r.

Głównym celem badawczym osiągnięcia naukowego sprecyzowanym przez Habilitanta było określenie częstości występowania wybranych zaburzeń psychiatrycznych jak również zidentyfikowanie czynników psychologicznych mających udział w przestrzeganiu zaleceń dietetycznych przez osoby chorujące na cukrzycę typu 2.

Aby zrealizować cel główny sprecyzował 6 celów szczegółowych umożliwiających jego realizację. Ponadto w nawiązaniu do celów szczegółowych sformułował 6 hipotez badawczych.

Ta część wstępna badań określona jest jasno i czytelnie, pozwala oceniającemu na dokonanie analizy zakresu podjętych badań, ich spójności, przygotowania i możliwości wykonania.

I tak w pierwszym artykule cyklu publikacji Autor dokonuje przeglądu piśmiennictwa związanego z podjętym tematem badań. Przegląd obejmuje zbiór piśmiennictw lat 2010-2020 i stanowi 26 artykułów. W przeglądzie artykułów Autor zidentyfikował potencjalne czynniki psychologiczne mające negatywny i/lub pozytywny udział w przestrzeganiu zaleceń żywieniowych osób ze zdiagnozowaną cukrzycą typu 2 i depresją.

Habilitant konkluduje, że występowanie obydwu schorzeń jednocześnie skutkuje negatywnymi zachowaniami i przestrzeganiem zaleceń żywieniowych. Do zidentyfikowanych elementów pozytywnych zaliczyć należy niektóre czynniki psychologiczne, cechy osobowości, wsparcie społeczne. Autor podkreśla istotną rolę edukacji żywieniowej tych pacjentów a także adekwatny poziom wiedzy nie tylko żywieniowej osób prowadzących edukację.

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 77 448 47 00; fax 77 435 29 89; e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

Doniesienie przedstawione przez Habilitanta pozwala stwierdzić jego rzetelne przygotowanie do realizacji kolejnych etapów badań.

Drugi artykuł przedstawiony w osiągnięciu naukowym to wyniki analizy częstości występowania epizodów depresyjnych o różnym nasileniu występujących u pacjentów chorujących na cukrzycę typu 2 w odniesieniu do populacji ogólnej Polski w latach 2010-2017. Habilitant uwzględnił w dokonanej analizie wiek i płeć pacjentów. Takich osób zidentyfikowanych przez Autora z wykorzystaniem ogólnopolskiej bazy danych Narodowego Funduszu Zdrowia było 227 106. Populacyjne badanie obserwacyjne retrospektywne pozwoliło oszacować roczną częstość epizodów depresyjnych z uwzględnieniem płci oraz wieku. Autor wykazał, że depresja częściej występuje u osób chorujących na cukrzycę typu 2 niż w populacji ogólnej i częściej dotyczy kobiet.

Na podstawie uzyskanych wyników Autor stwierdza, że zaburzenia depresyjne występujące u tej grupy pacjentów stanowią ważny element mający udział w postępowaniu terapeutycznym. Należy więc podjąć wprowadzenie metod szybkiej identyfikacji epizodów depresyjnych o pacjentów z cukrzycą typu 2 a także odpowiednie przygotowanie osób zajmujących się poradnictwem żywieniowym.

Wiodącym zagadnieniem kolejnej publikacji była ocena jak często u osób ze zdiagnozowaną depresją występuje cukrzyca typu 2. Wiadomo, że niektóre leki stosowane w leczeniu depresji zwiększają ryzyko zachorowania na cukrzycę typu 2. Także sposób żywienia osób chorujących na depresję często wymaga interwencji na skutek popełnianych błędów żywieniowych.

Habilitant dokonał oceny rzeczywistej częstości występowania cukrzycy typu 2 u pacjentów leczących się na depresję w państwowych placówkach medycznych w latach 2010-2017. Zbadano także ryzyko wystąpienia cukrzycy typu 2 u tych osób w odniesieniu do populacji ogólnej.

Zastosowane badania retrospektywne z wykorzystaniem bazy danych Narodowego Funduszu Zdrowia wykazały, że trend występowania równocześnie obydwu schorzeń utrzymywał się w tym okresie na względnie stałym poziomie. Natomiast wyliczony wskaźnik ryzyka względnego wystąpienia cukrzycy typu 2 w ostatnim roku obserwacji wynosił 8,33. Stwierdzono biorąc pod uwagę płeć pacjentów ze schizofrenią, że cukrzyca częściej była identyfikowana u kobiet we wszystkich podgrupach.

Wnioski z przeprowadzonych analiz skupiają się na podkreśleniu istotnego problemu jakim jest występowanie cukrzycy typu 2 wśród osób chorych na schizofrenię i kolejny raz potwierdzenie znaczenia poradnictwa żywieniowego oraz znaczenia przygotowania dietetyków w zakresie kompetencji miękkich i specjalistycznej wiedzy z zakresu psychiatrii.

Czwarta publikacja związana jest z problematyką żywieniową i dotyczy analizy czynników mających udział w przestrzeganiu zaleceń żywieniowych przez osoby chorujące na cukrzycę typu 2. Konsekwencją są zaburzenia odżywiania a zwłaszcza bulimia bądź anoreksja. Autor dokonał analizy częstości występowania tych zaburzeń odżywiania w

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 77 448 47 00; fax 77 435 29 89; e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

Polsce u chorych ze zdiagnozowaną cukrzycą typu 2 na przestrzeni 10 lat. Zastosował tą samą metodykę jak w poprzednich artykułach. Także w tym przypadku uwzględnił zmienne demograficzne: wiek i płeć pacjentów.

Stwierdzono na podstawie dokonanych analiz, że bulimia należy do czynników mogących negatywnie wpływać na leczenie pacjentów z cukrzycą typu 2. Przedstawiony problem dotyczy kobiet.

Publikacja piąta przedstawia bardzo istotny problem związany ze sprawdzeniem czy istnieje związek pomiędzy przestrzeganiem zaleceń dietetycznych pacjentów z cukrzycą typu 2 a postawą wobec własnej choroby przy uwzględnieniu kontroli glikemii, występowania powikłań oraz podejmowania aktywności fizycznej.

Grupę badaną stanowiło 91 pacjentów z cukrzycą typu 2 Kliniki Diabetologii i Chorób Wewnętrznych. Habilitant do badania zastosował odpowiednie kwestionariusze ankiet zalecane przez ekspertów, jak również autorską skalę stosowania się do zaleceń żywieniowych. Uzyskane wyniki poddał zabiegom statystycznym.

Uzyskane wyniki upoważniły Autora do sformułowania kilku istotnych wniosków. Poziom akceptacji własnej choroby badanej grupy miał udział w przestrzeganiu zaleceń żywieniowych. Autor konkluduje, że w procesie edukacji żywieniowej należy uwzględniać postępowanie wzmacniające dyspozycje osobowościowe pacjenta w tym szczególnie pozytywną postawę wobec choroby.

W szóstej publikacji przedstawionego cyklu Habilitant skupia się na poczuciu odpowiedzialności pacjentów chorujących na cukrzycę typu 2 za własne zdrowie. W tym celu podjął się zbadać czy istnieje zależność pomiędzy poczuciem odpowiedzialności za własne zdrowie a podatnością na sugestie w zdrowiu oraz optymizmem dyspozycyjnym. Grupę badaną stanowiło 110 osób chorujących na cukrzycę typu 2. Podzielono ją na dwie podgrupy uwzględniając występowanie schorzeń towarzyszących i/lub powikłań. Aby pozyskać niezbędne wyniki zastosowano 3 standaryzowane narzędzia zalecane w tego typu badaniach.

Uzyskane wyniki upoważniły Autora do sformułowania kilku wniosków. W terapii pacjentów z cukrzycą typu 2 ważne znaczenie ma poczucie odpowiedzialności za własne zdrowie, podatność na sugestie w zdrowiu oraz optymizm dyspozycyjny. Habilitant jednocześnie podkreśla, że są to pierwsze badania przekrojowe w tym obszarze.

Główne osiągnięcie Habilitanta dotyczy istotnych zagadnień dotyczących pacjentów chorujących na cukrzycę typu 2. Ten cykl prac jest spójny tematycznie. Opublikowanie w prestiżowych czasopiśmie posiadających wskaźnik wpływu oraz fakt że Habilitant jest w nich pierwszym autorem świadczy, że wniósł On zasadniczy wkład w problematykę dotyczącą przestrzegania zaleceń dietetycznych i czynników je kształtujących u chorych na cukrzycę typu 2. Podkreślić należy, że w dostępnym piśmiennictwie brak jest danych mogących stanowić wartość porównawczą więc opracowanie stanowiące główne osiągnięcie ma charakter unikatowy co podkreśla jego ważne znaczenie.

Cel główny jak również cele szczegółowe zostały zrealizowane przez Habilitanta. Na uwagę

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 77 448 47 00; fax 77 435 29 89; e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

zasługuje także charakter użyteczny opracowania a przedstawione wnioski powinny zostać przekazane instytucjom zajmującym się w szerokim pojęciu edukacją, leczeniem pacjentów chorujących na cukrzycę typu 2.

IV. Działalność dydaktyczno-szkoleniowa

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski posiada wieloletnie doświadczenie dydaktyczne. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku dietetyka został asystentem w Zakładzie Psychologii Medycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego kontynuując jednocześnie studia na kierunku psychologii.

Zajęcia dydaktyczne realizowane przez Habilitanta związane były z procesem dydaktycznym dla studentów I i II stopnia kierunku dietetyka. Ponadto przedmioty z zakresu psychologii dla studentów kierunku fizjoterapia i kierunku lekarskiego. Przedstawiony dorobek dydaktyczny świadczy o zaangażowaniu w działalność i rozwój w/wym kierunków studiów oferowanych przez Warszawski Uniwersytet Medyczny w Warszawie.

Na podkreślenie zasługuje fakt prowadzenia zajęć w języku angielskim.

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski pełnił funkcję koordynatora wiodących przedmiotów realizowanych zarówno w j.polskim jak i języku angielskim.

Łącznie był promotorem 57 prac licencjackich (8w języku angielskim) oraz 17 prac magisterskich. Był ponadto recenzentem 26 prac licencjackich i 13 licencjackich.

Opieka nad kołami naukowymi pozwala na ciągły kontakt ze studentami i przekazywanie im najnowszych zagadnień naukowych.

Istotnym elementem w zakresie działalności dydaktycznej jest pełnienie przez Habilitanta funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim otwartym w 2021 roku w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

W zakresie dydaktyki współpracuje z Wydziałem Turystyki i Rekreacji w Szkole Głównej Turystyki i Rekreacji Grupy Uczelni Vistula.

Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski posiada doświadczenie dydaktyczne zdobyte w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie Patras (Grecja), Lithuania Business University of Applied Sciences (Litwa), UC Lueven-Limburg (Belgia), University de Madeira (Portugalia) i Universityde Murcia (Hiszpania).

Podsumowując wysoko oceniam zaangażowanie Kandydata w działalność dydaktyczną. Dr n.o zdr. Mariusz Jaworski ma bogate doświadczenie dydaktyczne jest cenionym nauczycielem uniwersyteckim, aktywnie biorącym udział w życiu Uczelni.

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7, tel. 77 448 47 00; fax 77 435 29 89; e-mail: pwsz@pwsz.nysa.pl

V. Działalność organizacyjna i społeczna

Nie ulega wątpliwości znaczący udział Pana Doktora w działalności organizacyjnej. Wielokrotnie był członkiem Rady Wydziału, a także członkiem wielu zespołów i komisji uczelnianych. Dwukrotnie był sekretarzem komisji doktorskich. Wielokrotnie powierzano Mu rolę opiekuna studentów. Ponadto był członkiem wielu zespołów organizacyjnych konferencji naukowych. Działalność organizacyjna Kandydata doceniona została poprzez przyznanie nagród. Będąc specjalistą ds. żywienia przekazuje swoją wiedzę w Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy w kampanii „Wiem co jem”.

VI. Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z osiągnięciem naukowym oraz dorobkiem naukowym stwierdzam, że Habilitant wyróżnia się istotną aktywnością naukową. Przedstawione zagadnienia są istotne poznawczo i przyczyniają się do poszerzenia wiedzy na temat wybranych czynników warunkujących przestrzeganie diety przez osoby chorujące na cukrzycę typu 2.

Zarówno główne osiągnięcie jak i pozostały dorobek naukowy oraz osiągnięcia dydaktyczne i naukowe dr n.o zdr. Mariusza Jaworskiego w pełni spełniają wymogi ustawowe określone dla osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego.

Wnoszę o dopuszczenie dr n.o zdr. Mariusza Jaworskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu dyscyplinie nauk o zdrowiu.

Prof..dr hab.n.med.i n.o zdr.
Elżbieta Grochowska-Niedworok